

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben:			
Egy évre . . . 10 kor. — fill.	Egy évre . . . 10 kor. — fill.		
Fél évre . . . 5 —	Fél évre . . . 5 —		
Negyed évre . . . 2 —	Negyed évre . . . 4 —		
Egy hétre . . . 1 —	Egy hétre . . . 1 —		
	Egyes szám ára 4 fillér.		

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **Ij. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

10 soros hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelent hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szó 4 fillér.

Étetés, itatás, vesztegetés.

E mai napig szabad volt etetni, itatni, mivel az új törvény tilalma úgy szól, hogy a választási határidőt kitűző belügyminiszteri rendeletnek a hivatalos lapban való közzétételétől, a ki a választókat „hogyan reá szavazzanak, vagy hogy más jelöltre ne szavazzanak, vagy hogy a szavazástól tartózkodjanak, eteti vagy itatja, vagy ily cselekményben részes, vagy abba megelőzőleg is kifejezetten beleegyezett” — ezzel oly cselekményt követ el, melynek folytán a választás érvénytelen. Májig szabad volt etetni és itatni, mert az új országgyűlést még nem hívták össze. De holnaptól kezdve nem választunk borral, pálinkával, pörkölttel és turós csuszával, nem részeg fővel, hanem józan meggyőződéssel és a ki nem hiszi, aki azt gondolja, hogy a régi kortesvilág nem szünhet meg Magyarországon, ám próbálja meg, hogy a Kuria fogja-e takargatni a visszaéléseket vagy inkább ellenszegül a törvénynek és a király kifejezett akaratának, hogy tiszta választások legyenek? Mi bizunk a Kuriában, hogy jog, törvény és igazság örére talál a legfőbb bírói hatalomnál. És cseppet sem fogjuk sajnálni, ha minden választást megsemmisít az ítélő bíró, ahol etetés és itatás történt.

A sziv emlékezése.

I.

Az egész kiralyságban bánat és aggodalom uralkodott, mert a fiatal király, a mióta özvegy emberré lett, semmit sem törődik az államügyekkel, hanem éjjeleken és nappalokon át elhalt kedvesének képe előtt ül — és sirdogál.

Ezt a képet annak idején ő maga készítette; sőt épen e czélből tanult meg festeni, mert kegyetlen kin lett volna reá, oly szerető férjre nézve, ha kedvesének bájait más valaki veti vászonra.

A festők nagyon különös módon tekintetik modelljeiket s ez a mód semmiképen sem felel meg egy féltékeny szerető izlésének. Azután meg nem is tesznek mindent vászonra abból, a mit láttak, vissza kell belőle valaminek maradnia szemeikben — talán még sziveikben is — gondolá a király és ezt az egész világot sem hagyta volna.

E kép egyetlen vigasza volt, a melyet nem tudott könnyek nélkül nézni és még-

Mert ez egyik legnagyobb rákfenéje alkotmányos életünknek. Elv, program s a jelölt személyisége közömbös volt, ha muzsika szól és a pálinkát mérték. A vármegyében versenyt ittak a pártok s az egész lakosság hetekig dözsölt a jelölt pénzén. Ez a potyázás oly mértéktelen volt, hogy még a gyermekek is s az asszonyok a sárga földig leitták magukat. A választók pedig egyik párt korcsmájából a másikba mentek inni, csábítva és vezetve a kortesektől, kik a pazarlásban és zsebelésben vetekedtek. Akinek nem volt pénze, megbukott s még Kossuth apáukat se választották volna meg ingyen, mióta a Tisza korcsak meghonosította a licitációt.

Egy választás belekerült 15—20 ezer friba. A jelöltek, ha pénzüket elfogyott, hitelbe itattak s a korcsmáros számlákat takarékpénztári váltókkal fedezték. A váltókat azután vagyonukkal fizették ki s a kinek nem sikerült a képviselőházban seftelni, néhány választás után családotól tönkre ment s betették valami kis hivatalba, hogy ne kolduljon, de csak úgy, ha nem volt ellenzéki. A nagyságos képviselő ur gyermekeit azután neveltette az állam valami stipendiumon.

Ha ezelőtt csak így lehetett szerezt mandátumot, ezentul így lehet azt bizton elveszíteni. S minthogy ezt a jelöltek épp úgy tudják, mint a je-

lölök, de a nép még nem tanulta meg a törvényt, sokan vakarják a fejüket, hogy mitévők legyenek, vagyis hogyan nyerjék meg a honpolgárok bizalmát, ha etetni, itatni mandátum vesztés terhe alatt tilalmas.

Török eszüket a kibuvó felett, de mindjárt be eütköznek a másik s-ba, mely a vesztegetést tiltja. Mert a ki pénzt vagy pénztértéket vagy más előnyt ad, vagy ígér, úgy szintén, ha a képviselő ily cselekményben részes, vagy abba megelőzőleg és kifejezetten beleegyezett, annak mandátuma nem egyéb piszkos papirosnál, melyet szét-tép a kuria. Drága pénzért pedig rossz rongyot venni nem szokás.

Am a vesztegetés nemcsak a mandátum megsemmisítését vonja maga után s foltot hagy a becsületen, hanem a btkv. 185. szakasza szerint a vádlottak padjára s innét egyenesen az ingyenszállásba a fogházba vezet. Ismét épp ellenkezőleg lesz, mint volt. Mert ennek előtte büntetlenséget élvezett minden sikkasztó vagy tolvajsőt az is, ki képviselőválasztáskor gyilkosságot követett el, ha a kormány jelöltje mellett követte el a bünt. Most is még Tisza Kálmán Nagyváradon sopánkodik a régi jó idők után s kéri a kormányt, hogy mentséget biztosítson a visszaélőknek, akár vesztegetnek, akár hivatalos hatalmukkal erőszakoskodnak. Csak hogy Tisza Kálmán utasítása nem

Jól tudta ő, mikor e szavakat kimondta, hogy nem kötötte le magát. Mert hol az egész világon található egy nő, aki hozzá, az egyetlenhez hasonló.

A szépség benne sokkal tökéletesebb volt. Kétszer a természet sem alkot ily mesterművet.

Ah, azok a kerekre nyitott, fekete szemek, az a csodálatos ébenfa színű haj, mely hosszan és sötéten ömlött alá, az a magas alabástrom homlok, az az édes ajku szája, melyből két igéző fogsor fehérlett! . . .

Oh, hozzá hasonló nem volt többé, még annak a királyiánynak, akinek bölcsője a jó tündérek legbecesebb ajándékait fektették, — még annak sem lehetett oly sötét haja, oly mély tekintetű szeme, annak sem lehetett olyan homloka, olyan szája.

II.

Hónapok teltek, egy év is elmúlt, anélkül, hogy a szomorú állapot a legkevésbé is megváltozott volna.

Az ormuzi hírek mindinkább aggasztóbbakká voltak, de a király nem kegyeskedett tudomást venni a növekvő veszedelméről.

az, ami hajdanában volt, hogy az utkaparótól a miniszterig hajtottak szavára s megfogadták gonosz tanácsát.

A kuria nem a nagyváradi beszédet tartja törvényül, hanem az 1899: XV. törvényzikket, melyet aláírt a felség s melynek végrehajtásával az igazságügyi és belügyi miniszterek biztatnak meg, vagyis Plósz Sándor és Széll Kálmán felelősök a jövő országgyűlésnek azért, hogy a kurai bírásokodásról szóló törvény ne maradjon holt betű. Lelkük rajta.

Egy szavazatnak ára sem lesz tehát piaci portéka s kapható 5 forintért, ha a választó magát sovány malacznak taksálja, se száz forint, mint egy kövér disznó. Valóban ennek a disznóságnak véget kell vetni most egyszerre és örökre.

Csak így menthető meg a magyar parlamentárizmus a bukástól. Csak így lesz érdemes e nevet újra szabadságra.

A vesztegető kufárok pedig s a korrupció apostolai, kik azt hirdették, hogy Magyarországot csak vesztegetéssel lehet kormányozni, vonuljanak félre s ha betolakodnak, a kuria verje ki őket az országházból.

A miniszterek természetesen fölemelték a király nevében a hadiadót, de ahelyett hogy szegyet teremtettek volna, saját zsebeit kitöltötték vele: az ország pedig feyvertelenül állott, nyitva a szakmányra éhez ő ellenségnek.

Az elégedetlenek száma nőttönött és napokig lehetett a királyi palota előtt különböző csoportokat látni azokból, akik kérni vagy panaszkodni jöttek.

De a szerencsétlen király minden figyelmét a képek szentelte, melynek csöndes varázsa ellenállhatatlanul kötö magához.

Eközben megtörtént egyszer — az ifju reggel éppen kék és rózsaszínre festé az ablaküvegeket — hogy a király az ablak felé fordult ahonnan egy elvonuló dal méla hangjai hallatszottak föl. Az ének tiszta volt, eszós és üde, mint a paszirta trillája.

A király megvált lepve, egynehány lépést tett előre, homlokát odátámaszta az ablaknak és kitekintett. Keble dagadt az érzelemtől. Nem, olyan igézöt, mint az a pásztorleány, aki lent nyáját hajta a legelőre — még sohasem látott.

A leányka oly szöke volt, hogy azt lehetne hinni, haja aranyozza meg a napot és nem a nap az ő fürtjeit.

Kissé alacsony homloka oly rózsás volt mint egy félig nyílt vadrózsa, szeme oly tiszta, mint az ifju reggel, szájaeskaja oly kicsiny, hogy dalolás közben is csak né y-öt gyögyfogacsakat mutatott.

Azonban a király, habár elbájolta őt a látvány, kezével befedé szeméit s szégyenkezett, hogy egy pillanatra eltántorodott kedvesétől.

Azután letérdelt a kép előtt, fájdalomában sirva fakadt és elfelejté, hogy egy pásztorleányka dalolva ment el az ablaka előtt.

Szabadelvü komédia.

A politika mindég hálás anyaga volt a komédiának, amióta csak politika meg komédia van a világon. Jelenleg azonban némi fordulás tapasztalható ebben a viszonyban: nem a politika szerepel a komédiában, hanem a komédia a politikában. Mi politikuskok hivatásunk szerint elkísérjük a politikát minden útjában és számon tartjuk mindenféle viszonylatában. Konstatáljuk tehát, hogy a komédia a politikában nem olyan frappans, hatásu, mint a politika a komédiában, amely már annyi jó, hasznos, kaczagásnak volt előidézője a tréfa barátainál. A komédiát a politikában kevesebben kapiskalják és nem is törnek ki felette olyan nagy nevetésben. Am azért nagy előnyben vannak, mert az állandó egészséges derűtség hasonlíthatlanul többet ér a hirtelen kaczajnál, melyekben jár a lélekben és tartósabb nyomokat hagy benne.

Hol vagy szatira író, aki tolladra vedgyed a szabadelvü part isteni komédiáját? Avatott tollal aki elkezdé írni ezt a feneketlen kincsesbányát: holtig áshatja belőle a humor legragyogóbb gyémántjait, akkor sem lesz kimerítve. Ha igaz, hogy mindenkor megszüli a maga nagy emberét, akkor a legközelebb eljövendő idők olyan szatira írók fognak szülni, amilyent meg nem pipált Európa sem a római klasszikusokban, sem pedig Bartók Lajosban.

Avagy van e pompásabb tréfa, mint

— Oh, kiáltá fel, hiszen te tudod, hogy bänködő szíven mindig a tied marad, mert nincs hozzád hasonló asszony; új királynevet akarnak, de csak ha hasonmásod élve kerülné elem, határozhatnám el erre magamat.

III.

Megtörtént, hogy a király, mikor másnap az elhalt képét nézegette, kínos meglepetésre ébredt. Egy ideig gondolkozott, azután így szólott magához: „Különös dolog! Nedves ez a szoba? Ugy latszik a levegő rossz hatással van a képekre. Ez az arczkép szörnyü módon elsötétedett.

Hisz jól tudom, hogy szeretett királynöm haja nem volt olyan fekete, mint amilyennek most látom. Nem, biztos vagyok abban, hogy nem volt oly fekete, mint az ebben: jól emlékszem, itt-ott aranyszálak játszadoztak benne.”

Tüstént festékeket és ecsetet hozatott és kijavítá azt, amit a nedvesség elrontott.

— Hála Istennek! Ez újra az az illatos aranyhaj, melyet oly örülten szerettem, melyet örökké szeretni fogok.

És telve kínos örömtől, letérdelt a kép előtt, mely most már hasonlított a drága modellhez és megújítá esküjét, hogy örökké alhatatos marad.

De különös, eg gonosz démóh üzhette vele incselkedő játékát, mert alig telt el három nap és újra kikeltett javítani képét.

— Ki tette ezt, kiáltott fel bosszusan, ki merészelté kezét királynöm képe felé nyujtani?! Honnan egyszerre ez a magas alabástrom homlok?! Hála az égnek, elég jó az emlékező tehetségem, tudom, kicsiny homloka rózsás volt, mint a félig nyílt vadrózsa.

Néhány ecsetvonással lejjebb keríté a hajzót és rózsás színbe fűröszte a kicsiny homlokot.

az, hogy a kormánypart szabadelvü párt. nak neveztetik? Ifju Szabó János valamikor pöndölyös gyerek volt, majd suhancz. Meg kellett különböztetni a faluban élő másikat Szabó Jánostól, aki nála öregebb volt néhány esztendővel, hát elnevezték „ifju”. Azóta régen meghalt az öregebbik, a mi Szabó Jánosunk is csunyan megöregedett. A hamut már mamunak mondja, a haja lekeshedt, a feje rezeg, az orra a szája lóg, a szeme megvakult, a füle megsiketült, a háta két-rét hajlott, a kezét megette a közsvény, a lábái nem bírják és a mint végig tipeg-csoszog a falmentében az utcán: úgy hívják mégis, hogy „ifju”. Vagy nőnemü pudentja, akit Gyöngyikének kereszteltek két napos korában. Hajh, milyen jól illett rá ez a szép név akkor is, amikor piczi baba volt, akkor is mikor hajadomá felett! De ime már egy millió ráncz van az arczán és egyetlenegy foga sincs a szájában, botra támaszkodva tapogatja az utat, a bőre — mint avult pergament, — tapad a esontjaira, a kutyák is megugatják förtelmes csunya vénségében amerre eltipiskel az utcán: és Gyöngyikének hívják most is:

„Szabadelvü“-párt! Milyen hazugság és milyen bolond komédia! Akkor is szabadelvü volt, mikor Tisza Kálmán elkezdte Magyarországon az 1848 at visszafelé: 1847 1846, 1845 és így tovább. Akkor is szabadelvü volt mikor Szapáry Gyulát vallotta vezérének, aki volt már Magyarországon

Csak azután nyugodott meg és szíve repesett az örömtől a kijavított kép láttára. De ah! A következő napon még rosszabb fordulatot vett a dolog.

Már biztos volt abban, hogy egy szivtelen büvész üzi vele varázsát, mert hiszen hogy változhattak meg egészen a szemek és a száj?!

Nem, sohasem volt a kedvesnek olyan sötét szeme, oly tágra nyitott szája, melyből az összes fogak kilátszottak.

Ellenkezőleg! Tiszta és kék, mint a hajnali ég, voltak szeméi, melyek reája oly édesen tekintettek és szájaeskaja oly kicsiny volt, hogy ha énekre, esókra, vagy édes nevetésre nyíltak a rózsás ajkak, csak egynehány gyögyfogacska latszott.

A fiatal király heves haragra lobbant a különös kép miatt, mely ellentmondott legdrágább emlékeinek.

Ha a gonosz varázslót, a ki őt ilyen módon keseríti, valahogy kézrekerítette volna, szörnyüképen bosszulta volna meg magát. De ah, a varázsló nem volt ott és így egész haragja a képre zudult, melyet szeretett volna lábball tiporni.

Lassankint kibékült azonban azzal a gondolattal, hogy a hibát még jóvá teheti.

Es a király elragadtatással nézegette a képet s felkiáltott: „Igen, ő ez, ilyen volt ő, szeretett, feledhetetlen királynöm!”

Midőn azután egy napon a kamarás, kinek meg volt még az a szokása, hogy betekintgetett a kulcslyukon a király szobájába és így mindent látott — azzal az ajánlattal állott elő, hogy tegyen meg királynének egy bájos pásztorleánykát, a ki minden nap dalolva megy ablaka előtt és a ki nagyon hasonlít az elhalt királynő képéhez, talán még gyönyörűbb amannál — a király nem ellenkezett. **Catulle Mendée.**

minden, csak szabadelvű nem volt soha. Bánffy alatt is szabadelvű volt a párt, a mikor a tolonczkocsik úgy robogtak az utcákon, mint lóversenyek papjain a gummikerekű hintók és amikor az Andrássy-uton riadót fuvatott a rendőrség azok ellen, akik sétálással tüntettek.

És ma szintén szabadelvű a párt. Tisza Kálmán is szabadelvű benne, Apponyi Albert is. Valamennyien szabadelvűek. Egyik régi másik új, de szabadelvűnek mindegyik az. A régi szabadelvűek programjában benne van a gentry-tenyésztés, a nemesítés, a kutyabőr előjogainak feltámasztása, a korrupciónak rendes kormányzati eszközzé emelése. A másikban benne van a parasztnyuzás, a latifundium védelem, az antiszemitizmus, a sötét felekezeti elfogultság és egyéb hasonlók. Mindenek fölött pedig afdem Dache sitzt ein Grdis', ott lapit Széll Kálmán, a legnevezetesebb államferfiu a világon, aki esztendőköm keresztül úgy meg tud lenni a tűz és víz között, hogy se nedves nem lesz, se meg nem égeti magát.

Teljes lehetetlenség elképzelni, hogy más államban, más választási rend mellett hasonló módon lehessen a sűlt bolondnak tartani egy országot. Ez csak Magyarországon lehetséges, a beszállított szavazatok klasszikus hazájában. Lehetetlenség, hogy legyen még ország a világon, ahol ne tudnák: milyen elvű a miniszterelnök. Mert hiszen az csak meghatározás hogy szabadelvű. Lehetetlenség, hogy legyen még ország, amelynek alkotmányos jogokkal felruházott népe ne követeljen többet attól, akit politikában, tehát sorsa intézésében vezérének valljon, mint csak azt, hogy épen uralmon legyen.

Sehol, de sehol nem lehetséges ez, csak ebben az elnyomított, politikailag dedoralizált és gazdaságilag tönkre jutott országban. Ahol Tisza Kálmán tizenöt esztendőig volt miniszterelnök, itt Széll Kálmán is uralkodhatnék az emberi kor legvégső határáig, anélkül, hogy egy teremtet lélek meg tudna mondani, minő elvet vall tulajdonképpen. Ha nem így lesz — mint ahogy nem lesz így — nem ez országon fog mulna, hanem azokon az urakon, akik most valamennyien az ő szakállára esküdve mennek bele a választási háboruba. Nem kell azonban Malakiás után a visszavonhatatlanul utolsó proféta czimére és jellegére áhitozni annak, aki megjövendőljö, hogy mi helyt vége lesz a választásoknak, ezek az urak lesznek azok, akik követelni fogják Széll Kálmán határozott szinvallását, fűtűl-vén ő nagyméltósága tapintatára, mérsékletére, középutjára, bölcsességére és minarra, amit ezidőszerint benne oly hasravágódásra méltónak találnak és hirdetnek újságban, szónoklatban és a dringend táviratok ezreiben.

Idegen munkás—idegen munka.

Ennek a szónak, hogy idegen, nálunk valami egészen különleges értelme van. Mert míg a boldog országok, amelyekre ellenségeik

a sovinizmsn vádját kiálthatjátok, ha azt olvassák valami árucikk vagy munka leírásában, hogy idegen, külföldi, hát elfordulnak attól, addig minálunk a legnagyobb előny valamire, vagy akár valakire is, ha idegen, külföldi.

Ez a szó minálunk a jóság, szoliditás színezetét kölcsönzi a munkának, a megbízhatóságot, a jóra való hajlamot, a munkásnak. A kereskedő dicsekszik holmijával, hogy eredeti angol, eredeti párizsi, még akkor is, ha nem igaz. A munkaadó keresi a munkást, a munkavezetőt, ha az külföldi. S míg a magyar munkás munka és kenyér nélkül tengődik, a külföldi jött-ment munkás néző munkához jut és ez kiváltképen a munkavezetőknél van így. Mert ha a munkások nem is tesznek akkora kivételt, a nagyobb szaktudást, szellemi munkát igénylő munkánál mellőzve van a magyar elem! Mellőzve, a gyárosok, munkaadók szeg enére, s egész bátran mondhatjuk a magyar ipar kárára! Mert hogy e téren a külföldi szeretete milyen gyümölcsöket terem, azt rögtön láthatjuk, ha megfigyeljük e dolgok menetét.

Az a magyar ember, kit tudása, szakismerete, értelmisége kvalifikál arra, hogy nagyobb munkákat tudjon vezetni, hogy egészen nagy ipari vállalatok élén álljon, hogy ismeretével és tudásával alkotásokat tudjon teremteni: az a magyar ember, ha nem akarja valamely hivatalban asztalhoz kötve az életét leélni, anélkül, hogy valamit alkotott volna, akkor kimegy külföldre és ott boldogul!

Tehetsége, tudása ami számunkra nem létezik. Ez a körülmény okozza azt a veszteséget, hogy magyar ember ambícióval nem lép valamely vezető iparos pályára. S ez a dolog bölcsőjében fojtogatja már a magyar ipart!

A másik pedig, ami rettenetes visszahatasu a gyári iparunkra, a külföldi munkavezetők rossz indulata.

Csak nem régiben történt hogy egyik magyarországi kályhagyárból nagy mennyiségű kályhát rendeltek egyik középület számára. A kályhagyárnak ez lett volna az első nagyobb szállítása, mely ha sikerül megalapítja a gyár jó és megbízható hírnevét. Igen ám — de nem így történt.

A gyár külföldi munkavezetője rosszakarattal, lelketlen üzérkedésből oly anyagból csináltatta a kályhákat, hogy azokat a középületből használhatóság híján ki kellett dobni! S mi lett ennek a következménye?

Azt mondták:

— Magyarországon nem lehet még kályhát sem venni. Hozassunk külföldit.

A kályhagyár elveszítette nemcsak a megrendelőit, hanem még a jóhíret is, és most tengődik napról-napra. Ha van valami, amiért nem sajnálja az ember ezt a gyárat, azaz, hogy önmaga kereste magának ezt a sorsot. Feleszerőte a megbízható magyar munkavezetőt, a külföldivel — s elfogultságának, hazafiatlanságának megett a gyümölcse.

Különös igazán. Hogy még akkor sem akarják némelyek a hazát, a magyart pártolni, mikor az hasznos. Nem akarnak jó magyar embert a külföldi hasznavehetetlen helyett alkalmazni. Vajjon ilyen emberek től lehetne-e várni, hogy áldozat árán segítsenek a hazán. Előmozdíthatják-e ezek a magyar ipart?

Nem. Vannak emberek, akikről igazán nem tudhatjuk, hogy miért is hívják őket magyaroknak? Legfeljebb talán azért, mert megvetnek mindent, a mi — magyar. Ezekből tisztítsák meg az iparos világot, ha a mai állapotokon segíteni, javítani akarnak.

NAPI HIREK.

A tisztaválasztások.

A képviselőválasztások tudvalevőleg október 2-án kezdődnek. A kurai bíráskodásról szóló törvény, mely a tiszta választásokra vonatkozik, most lép először életbe. A belügyminiszter tegnap körrendeletet intézet a központi választmányokhoz. A körrendeletnek a választókat közvetlenül érintő részét tájékozással alább közöljük: A körrendelet ezt mondja:

A törvény értelmében a választások vezetése a központi választmányra bízván, nem kétlem, hogy ezen nagy fontosságú alkotmányos feladatában a központi választmány hazafias készséggel és felelősségének tudatában teljes odaadással fog eljárni s annak érdekében, hogy a választások szigorú törvényszerűsége biztosítottassék és hogy azok a legszebb polgári jog gyakorlathoz méltó rendben folyjanak le, hatáskörében mindent el fog követni.

Nehogy a választók szavazati joguk gyakorlásában, azon okból, mert szavazatuk beadása csak a záróra után válik lehetségesse, megakadályoztassanak, szemben az 1874. évi XXXIII. t.-cz, 83. §-ának 1-ső bekezdésében foglaltakkal, a szóban levő törvény azon új rendelkezést tartalmazza, hogy a záróra letelte után is mindazon választók, akik a záróra előtt szavazásra jelentkeztek, szavazásra bocsátandók.

Ezen rendelkezés teszi szükségesse, hogy míg a záróra tart, a jelentkező választók a többi választóktól elkülöníttessenek.

A magam részéről nem mellőzhetem, hogy kifejezést ne adjak azon varakozásomnak, hogy a központi választmány a választásnál közreműködő közegek eljárását a saját hatáskörében is szigorúan ellenőriznifogja.

Végül, tekintettel arra, hogy a szóban levő törvénynek 163. §-a, mely a választási okmányok és választói névjegyzékek másolatának kötelező kiadása iránt rendelkezik, ugyszintén a 167. §., mely a törvényhatósági r. t. városi és községi tisztviselőknek a választási mozgalom vezetéséről és irányításáról való kizárását czélozza, szintén az országgyűlés berekesztését követő napon lépett hatályba.

A rendelet tehát világosan ki mondja, hogy a tisztviselőknek nem szabad a választókra semmiféle presziót gyakorolni, azokat befolyásolni, fenyegetni; sőt a választásoktól teljesen távol koll maradniok.

A földolog most már, hogy a miniszter rendeletét megtartsák.

Kossuth Ferencz állapota.

Kossuth Ferencz, a függ. és 48. párt elnöke betegségében határozott javulás állott be. Fájdalmai csillapultak úgy, hogy pártja ügyeit, melyeket legnagyobb betegsége közepette is vezetett, most már könnyebben végzi. Orvosa, Müller Kálmán egyetemi tanár többször meglátogatja naponta a beteget.

Helyreigazítás.

Lapunk hétfői számában teljes részletességgel közöltük azokat a beszédeket, melyeket a vasárnapi ünnepnapon Thaly Kálmán szeretett képviselőnk elmondott. Gyorsirói jegyzetek nyomán dolgoztuk át a beszédeket, de a gyors s lázas munkában megtörtént mégis, hogy Thaly Kálmán dr. beszédébe több helyen hiba csuszott be, melyet most e helyen magának dr. Thaly Kálmán szeretett képviselőnknek felvilágosításai után alább helyreigazítunk. Az értelemzavaró hibákra vonatkozólag Thaly Kálmán képviselőnk a következő sorokat küldötte be:

A 2-ik oldal 2-ik hasábján, alólól az utolsó előtti sorban a „k ö z g a z d a s a g i alapon álló ellenzéki párt” helyett: „a 67 es k ö z j o g i alapon álló ellenzéki pártok” olvassandó; továbbá ugyanott a 3-ik hasábján alólól 20-22-ik sorokban ez áll: — „A f u v a r d i j a k l e j e b b s z á l l i t a s á v a l — n e m v a g y o k k i b é k ü l v e.” Ezt en, ki a fuvardíjak engedélyezését általában kárhoztattam és kárhoztatom, teljességgel nem mondom és nem is mondhattam; sőt ellenkezőleg a leszállítási intézkedéseket határozottan helyeseltem. — A 3-ik oldal 1-ő hasábján a Hentzi szobor-ról beszélve pedig nem azt mondtam, hogy „erre az új kormányuk sem volt ereje, hogy megbolygassa,” hanem, hogy az előbbi kormánytól ügyetlenül megbolygatott szerencsétlen ügyet helyrehozni nem volt ereje s bátorsága. Végre, a mi beszédem befejezése után a 3-ik oldal 2-ik hasábján végen a szamba adatik, arra nézve ki kell jelentenem, hogy én semmifele „új Mózes”-ről nem szölettem.

Meghívás

a debreczeni ev. ref. egyház iskolaszéke által 1901. szept. 13-an d. u. 4 órakor az egyház tanácsstermében tartandó ülésre. Tárgyak: folyó ügyek.

A vasuti állomás világitása.

A depr. légszeszgyárának egyik legnagyobb fogyasztója az államvasutak debreczeni állomása. Elképzelhető tehát, hogy milyen kellemetlen hatást gyakorolt légszeszgyár idazgatóságára s a felügyelő világitási bizottságára, mikor határozatba ment, hogy az új állomást nem légszeszszel, hanem villanyal fogják világitani. A városra, mint légszeszgyártulajdonosra ebből nagy kár háramlott volna. A város tehát lépett telt, hogy az államvasutak debreczeni állomását a légszeszfogyasztással újra visszahódítsa. Dobieczki Sándor máv. üzletvezető lépett közbe Debreczen városa újra megkapta az állomást nagy fogyasztójának. Addig is tehát az új állomáson légszeszvilágitás lesz, amíg a város a villamos világitás kérdését is meg nem oldja. Tegnap jöttek meg az

ügyet végleg befejező akták, melyen a város hasznára s javára a légszeszvilágitásra vonatkozó döntést tartalmazzák.

Bírák a választási mozgalomban.

Egyik fővárosi lap írja a következőket: A képviselőválasztások fölötti bíraskodásról szóló törvénynek, különösen 3., 166 168. §§-ainak az a tulajdonképpeni célja, hogy a közigazgatási és állami tisztviselők a képviselőválasztástól, a politikai pártélet küzd-imeitől s azoknak közvetlen irányításától távol tartassanak. A közigazgatási tisztviselőkkel rendben vagyunk, tulajdonképpeni utját vágta a miniszterelnök szigorú. Másként áll a dolog némely bíróságnál, minthogy egyes kerületekben a főszolgabírák eddigi szerepét törvényszéki elnökök és járásbírák akarják felváltani s hónapok óta házalnak, kerteskednek alárendelt tisztviselőkkel, hivatalaikkal, bírósági végrehajtókkal önjelöltségük és megválasztásuk érdekében. Vajjon mi lesz az igazságszolgáltatásból ama kerületekben, melyekben az ily mozgalom előbb utóbb érdekszövetkezeteket fognak létesíteni: a bírák, ügyvédek, ügyfelek, a bírósági végrehajtók között? Beszéljék, hogy az ez idő szerint még fungáló bírósági önjelöltek, miután saját maguk, részben alárendelt közegek és hozzátartozók: a hatáskörük alá tartozó kerületekben megválasztásukat már jól elkészítették: áthelyezesüket, illetve nyugdíjaztatásukat kérték. Ismervé az igazságügyminiszter felfogását és igazságosságát s tudva mily feltékenyen őrzi az igazságszolgáltatás jóhírnevét, megvagyunk győződve róla, hogy nem fog kéréseik által segédkezet nyújtani a törvény kijátszására és nem fogja jutalmazni az országra nehezülő magas nyugdíjakkal egyes bírósági közegeknek az 1877. évi VIII és 1899. évi XV. törvényekkel rendelkezéseibe ütköző, törvénytelen eljárásait. Követelje csak be a jelöltséget felajánló aláírási íveket, hasonlítsa azokat össze a választók névjegyzékével, — bírósági tárgymutatókkal, — vizsgáltsa meg hogy a választók, hol kinek a kérésére és minő információk közt írták alá, s mindjárt meggyőződhetik: a bírósági jelölt urak népszerűségéről, eljárásáról, s a hivatalos hatalommal való visszaélésekről. Ha pedig a nyugdíjazásra azok az urak csakugyan megérték volna, vagy az igazságszolgáltatás érdekei megkövetelnék, az a választások után is megtörténhetnék.

Szerencsétlenség a gyakorlaton.

Egyik délutáni fővárosi lapban olvassuk a következő sorokat:

Debreczenben — mint onnan jelentik — harszerű lögyakorlatot tartott a minap az ott állomásozó honvéd gyalogezred. — Lövés közben Gáll Imre közhonvéd Koháry Gyula tartalékos szakaszvezetőt találta el, aki fekvő állapotban végezte a céllovést. A golyó hátán találta a szakaszvezetőt, végig furta felső testét és a fején jött ki. Koháry nyomban meghalt. Gáll Imrét a katonai börtönbe kísérték.

Illetékes helyen érdeklödtünk a közleményben írottak valódiságáról, de mit sem tudnak erről a szerencsétlenségről.

Rendkívüli közgyűlés.

Debreczen sz. kir. város törvényhatósága holnap rendkívüli közgyűlést tart, melyre a következő meghívó vettük: Meghívás a folyó 1901 évi szeptember hó 13-ik napján, — pénteken — délelőtt 10 órakor

a városháza nagytanácsstermében tartandó rendkívüli bizottsági közgyűlésre. Tárgy: Az országgyűlést az 1901. évi október hó 24-ik napjára egybehívó királyi kegyelmes leirat kihirdetése. Debreczen 1901. szeptember 11. Gróf Dégenfeld József főispán.

Pulszky Ágost meghalt.

A magyar közéletnek egyik sokat emlegetett szereplője, Pulszky Ágost, nyugalmazott államtitkár, egyetemi tanár és országgyűlési képviselő rövid betegeskedés után ma éjjel meghalt. Pulszky Ágost néhány nappal ezelőtt váratlanul rosszul lett a szabadalvú klubban, úgy, hogy kocsin kellett elvitetni Trefort-utcai lakására. Azóta betegeskedett s ma éjjel szívszélhűdés áldozata lett. Pulszky Ágost exponált híve volt Tisza Kálmánnak, Bánffy Dezsőnek, akiket arkon-bokron keresztül követett és védelmezte a politikájukat még a veterán vitában is. Váratlan halála véget vetett a választási kormány egyik legelkeseredettebb küzdelmének. Pulszkyt ugyanis Selmeczházyán léptette fel az ottani városi klikk Farkas Istvánnal, az országgyűlés egyetlen bányászkapacitásával szemben.

Pulszky Ágost nem volt szónok, sőt felszólalási modora gyakran heves ellenmondásokra adott alkalmat s nem tartozott az ugynevezett rokonszenves politikusok közé. Mint egyetemi tanár észjogi és államjogi fejtegetéseiről vált ismeretessé. Nevezetes volt a képvisel házban levő szereplése is hol mindig a mindenkorai miniszterek hata mögött foglalt helyett, akiknek sürün szolgált jó tanácsaival.

A királyi korona Nagyszalontán.

A Nagyszalontai Lapokban érdekes cikket írt Rozvány György, érdemes harczosa a nagy időknek, ki így írja a nevet: „Rozvány György, öreg honvéd” A többi közt a következőket mondja az öreg honvéd:

Kétségtelennek veszem, hogy a szent korona 1849. augusztus 6. és 7-ikén itt Szalontán a Körösi-Megyeri féle, most Csete Mihály háza udvarán volt elhelyezve és itt őriztetett, Batthyány Kázmér és Szemere Bertalan kísérete mellett. Erről felvilágosítást adhat Hentaller Lajos országgyűlési képviselő ki adatgyűjtője a forradalmi eseményeknek és bizonynyal tudomással bír a korona utjáról, míg Orsovánál a neutrális területen elásatott. Ha Hentaller ur igazolná előadásomat, akkor Csete Mihály, a ház mostani ura hazafias köteletségének tarthatnáz, melyhez kedvező anyagi viszonya neki módot ad, hogy e házat emléktáblával látna el, ráiratván, hogy a szent korona 1849. augusztus 6. és 7-én e háznak udvarán őriztetett. Ha megtenné ezt Csete Mihály ur úgy saját háza becsét növelné. hazafias, nemes érzésének, mint Sobránczon Pongrácz János a magának maradandó emléket emelne és szeretett szülővárosát egy nagy becsü tőrseneti emlékekkel ajándékozna meg.

Mindenesetre érdemes volna kikutatni a nemzeti szimbólum nagyszalontai hajlékát s megjelölni örökös emlékezés okáért.

Az izr. hitközségi tagok figyelmébe.

Értesítettnek a t. tagok, hogy a Deák Ferencz-utcai templomban az istentisztelet f. hó 14 és 15-én levő nagy ünnepeken a következő időben fognak tartatni és pedig: Pénteken este 6 órakor, szombaton reggel 6 órakor, d. u. 4 óra. Szombaton este 1/27 órakor, vasárnap reggel 6 órakor és d. u. 4 órakor. Hétfőn és a többi napokon Szélochth hajnali 3/5 órakor.

Az Árpád csatahajó vizrebocsátása.

Triesztből jelentik, hogy az „Árpád” csatahajót ma bocsátották tengerre. A hajó keresztanyjához, Augusztia főhercegnőhöz Spaun báró intézett beszédet, melyre a főhercegnő következőkben válaszolt:

Rendkívüli örömmre szolgál, hogy ez új, büszke hajó keresztanyjának megtisztelő tisztét elvállalhatom és ő felsége derek haditengerészete iránt való legmelegebb rokonszenvevről biznyságot tehetek. Hazai gyárban épült hajó, amelynek építésére jogosan büszkék lehetünk, mely most rendeltetése útjára. Amidőn ezt a hatalmas hajót átadjuk elemének, minden tengerjáró különös oltalmába ajánljuk. Történelmi név az, amelyet ez az aczel-óriás viselni fog. Árpád, Almos fia, a magyaroknak az első évezredben szabadon választott első fejedelme, Árpád, Szent Istvánnak Magyarország nagy királyának őse, — hozzon neved szerencsét ennek a hajónak viharban és harcban, mindenemű vállalkozásban. Válgak be dicsőségesen e szép mű, amelyet emberkezek szorgalommal és gondnal alkottak hazánk szolgálatára, ha majd szükség lesz rá, hogy monarkiankat és jogait megvédje. Adja Isten, hogy úgy legyen!

E szavaknál a főhercegnő megnyomta a villamos gombot és a pezsgőpalack ősztört a hajó orrán, amely ezzel az „Árpád” nevet kapta a keresztanyjától. Azután a főhercegnő még egyszer megnyomta a gombot és mialatt a hajó a nagyszámu közönség örömrivalgása között méltóságosan tova siklott, azzal mondta:

— Szállj le a tenger hullámaiba, új elemembe, herczársaid vastorkaitól üdvözölve.

Ezzel véget ért az ünnep, amelyen József Ágost főherceg és Lipót bajor herceg is jelen volt.

Az ünnepélyen jelen volt a főváros küldöttsége is. Rózsavölgyi Gyula alpolgármester, Falles Ferenc tanácsos, Rényi Dezső főjegyző, Havass Dezső dr. és Reményi Antal dr. fővárosi bizottsági tagok.

Egy főherceg, akiből ur lehetne.

Pongrácz Laji, a híres kolozsvári cigány, néhai Rudolf trónörökös cigánya volt Fiumében. Abban az időben történt ez, mikor meg Stefánia főhercegnő asszony szívesen időzött Abbáziában. Egy estére Pongrácz Lajt is elvitték Abbáziába, még pedig kocsin, mert a kolozsvári cigány aperte kijelentette, hogy hat királyné kedvéért sem száll a tengerre. Mikor másnap Laji visszatért Fiuméba, leült sörözni a vendéglőbe. Csakhamar melléje telepedett több tisztviselő, köztük egy erdélyi származású is, a kinek régebben sokat muzsikált Pongrácz. Ez megkérdezte:

— Hát aztán Laji, hogy tudnak mulatni azok a főhercegek?

— Hát instálom, — felelte Pongrácz, — nem igen tud a mulatni egyse; ad ad a lajbi zsebéből egy két aranyat, annyi az egész. De Ottóbból tudnék urat csinálni. Ugy mulat, akár a kolozsvári nagyságos urak a Biasiniban.

Aki tüzes szekéren akar az égbe menni.

Csöndes vallási tébolyban szenvedett már évek óta özv. Rozmann Istvánné, tehetsős pécsi polgárasszony. Megtett olyanokat,

hogy egy álló esztendőn át naponként térdén állva csuszta körül a Pécs melletti havihegy kápolnát, szintén elmebeteg nővérel együtt. Mióta az meghalt, a teljesen egyedül élő asszony házában, furcsábbnál furcsább dolgokat mivelt. A tehenet férfiruhába öltöztette s együtt lakott vele a konyhában; a serlései fejérep edig kalapot tett s úgy bánt velük, mintha gyermekei lettek volna. Tegnapelőtt aztán közveszélyesen ki-tört rajta a téboly. A szobájába behordott buzát ugyanis meggyújtotta és ha két közkatona az utcára kitóduló füstöt észre nem veszi, ő maga is bennég a tűzben. Mert azt mondja, hogy a szentháromság ráparancsolt, hogy gyujtsa fel mindenét s úgy menjen tüzes szekéren az égbe, mint egykor Illés prófeta. A szánalomraméltó teremtes kórházba helyezésétől a rendőrség gondoskodott.

Fiu és apa öngyilkossága.

Szegedről írják: Varjason Stipper Gy. bánatában, hogy felesége elhagyta, felakasztotta magát. Erre apja, fia halálán elbusulva, szintén öngyilkos lett.

Nyilassy Mátyás siremléke.

Nyilassy Mátyás siremlék-bizottság alakult Aradon a közönség, sajtó és a színtársulat köréből. A bizottság elnöke Mauld Vilmos dr., pénztárnoka Gonda László, jegyzője Rubos Árpád. Bizottsági tagok: Kabdebő János dr., Vass Géza, Benedek Árpád, László Gyula és Árkosy Vilmos. A bizottság kimondta, hogy a tragikus véget ért Nyilassy Mátyásnak siremlékét legkésőbb halála évfordulójára felállítja. A bizottság ez uton kéri fel mindazokat, a kik a Nyilassy siremlékére gyűjtöttek, hogy a gyűjtött pénzeket a siremlék-bizottság pénztárnokához, Gonda Lászlóhoz haladéktalanul beküldjék, a ki a beszolgáltatott pénzeket az aradi lapok útján nyugtázni fogja. Egyszersmind felkéri a közönséget, hogy az emlékkő felállításához hozzájárulni szíveskedjék. A bizottság értesülése szerint a már részint befolyt, részint még a kintlevő gyűjtésekből közel 250 korona alapja van a siremlék javára.

A beraktározott holttest.

Párisban a minap egy nyilvános közraktárban egy ott elhelyezett ládából kiállhatatlan szag ömlött ki. A ládát fölbontván abban egy felosztásnak indult férfi holttestet találtak. Kétségtelen volt, hogy itt büntetett forog fenn. A története a büntetnek a következő: Bassing Klára asszony megölte a nála lakó kedvesét, Larmer táviró tisztet, mert annak atyja nem akart beleegyezni a házasságukba. A fiatal ember holttestét ládába zárta s a ládát, miután néhány napig a szobájában rejtette, letétette egy raktárba. A minap fölnyitották a ládát s akkor felfedezték a gyilkosságot. A detektívek egész serege az asszonyt, a ki három esztendő gyermekeivel megszökött. Tegnap végre ráakadtak a szökevényre, a ki azonban már nem felelhet a földi bíróságuk, mert megölte magát. A rendőrséget kutatásában a

pszichológia vezette. Ismerték a szerelmes asszony excentrikus voltát és föltették, hogy kedvesének szülő földjére menekült.

Hiszen annyira elővigyázatlan volt, hogy a gyilkosság fölfelezése után is Párisban maradt, sőt két ízben virágot is küldött áldozata koporsójára a morgueba. A detektívek Vaucluse-departementben keresték, mert Larmer odaválo volt. Bassing Klára csakugyan odautazott gyermekeivel s Cavaillon városka egyik hoteljében szállt meg. Halálra szánta magát, mert — mint megírta — kedvese nélkül, akit ő végzett ki, nem tud élni. Revolvelt vásárolt s a szállodában előb ártatlan gyermekét akarta elpusztítani. Rasütötte fegyverét s a mikor a gyerek összerogyott, szíven lötte magát. A párisi titkos rendőrök rövid idővel később kinyomozták tartózkodó helyét, de amikor benyitottak a szobájába, hogy meglepjék, Bassing Klárát már holtan találták. A gyermek sebe nem halálos.

Uszó hotel Abbazia előtt.

Érdekes tervről beszélnek mostanság Abbaziában. Hir szerint egy fumei hajó-építő konzorcium elhatározta, hogy egy nagy hajót készít, amelynek egyik része szállodaszertüleg volna berendezve, a másik része szanatóriumnak és tengeri fürdőnek. A fedélzeten, illetőleg a szalonban felváltva katonai és cigánybanda szórakoztatná a endégeket. A hajó Abbazia előtt állana, de kétszen volna arra, hogy kirándulást tegyen az öbölben. Kétségtelen, hogy az uszó hotelnek akad elég lakója és látogatója, ha tényleg megépítik, amiről még eddig semmit sem hallani.

A Rimler—Ugron ügy.

Rimler Gyula lefordította magyarnyelvre a Párisban 1901-ben megjelent röpiratát, mely most Ugron Gábor eredeti leveleivel kibővítve, „A francia-osztrák-magyar szövetség szükségessége” czímen a napokban fog megjelenni. E könyvben az általános bevezetés után Rimler minden részletre kiterjedő pontossággal leírja a francia kormány, az orosz kormány, majd ismét a francia kamara elnökével Ugron Gábor és Stefanovics Milos megbízásából folytatott, de eredménytelenül végződött tárgyalásokat. Azután szóról-szóra közli Ugron Gábornak az ügyre vonatkozó, huszonhat levelét. E levelekből kitűnik, hogy Ugron Gábor több ízben sürgette a gyáralapítást és a bank ügyét, meg azt, hogy Ugron már 1900-ban vissza akart vonulni a politikától, mert „nincs már türelme egy fegyelmetlen és anyagiilag tarthatatlan párttal vessződni — siker nélkül. Hozzáteszi, hogy csak egy nagyobb-szabású változás vagy új pártalakulás tekinthetné el elhatározásától.

Rimler tudvalevőleg provokálta Ugron Gábert. E kihívásra Ugron ma a következő levéllel válaszolt:

„Nagyságos dr. Bauer Gábor urnak Budapest. Ma vettem levelét, melyben Rimler Gyula ur nevében elégtételt kér azon nyilatkozataim következtében, melyet junius hóban tettem szóval és írásban. — Hetven nap mulva elégtételadásra köteles nem vagyok, mert Rimler ur nyilatkozataimra hírlapilag reflektált, tehát ismerte azokat a nélkül, hogy a maga idején elégtételt kérni azonnal kötelességének ismerte volna. Székely-Udvarhely, 1901. szept. 10. Tisztelettel Ugron Gábor.”

Oltár elől a tömlöczbe.

A vásárhelyi rendőség egy vakmerő csalót tartóztatott le éppen akkor, mikor menyasszonyával az oltár elé akart lépni. A jómadár már meg is kötötte házasságát a polgári anyakönyvvezető előtt s csak a templomi esküvő volt hátra, mikor a rendőrök elesípték, mert a polgári és egyházi házasságkötés közti rövid időt arra használta fel, hogy esküvőjéhez inget, gallérokat és nyakkendőt szerezzen család utján. Ez a nevezetes firma, a multkor Grósz Péter órától egy ezüst órát és lánczot vásárolt 46 korona értékben s mikor ennek kifizetésére került a sor, azt mondotta az órásnak, hogy nincs nála pénz, hanem küldje el vele segédjét, majd a lakásán küldte az óra és lánczok árát. Grósz Péter el is küldte az ismeretlen emberrel segédjét, de ettől utközben, mikor már órákig vezette keresztül-kasul a városban, egy zugutczában megszökött az ismeretlen s többet nyomába sem akadtak. Ugyanek aznap Fülöp ekszeresznél is megjelent a vakmerő család s a fentihez hasonló módon Fülöptől is kicsalt 2 arany gyűrűt és 1 pár falónfüggőt. A rendőség csak most akadta rá. Egy üzletből kijövet fogták el. Kiderült, hogy az illetőt Juhász Kis Istvánnak hívják, s az ingeket, gallérokat és nyakkendőket azért akarta kicserélni Hegedűstől, hogy teljes parádeban mehessen a templomi esküvőre. Miután Juhász Kis István teljes beismerésben volt és szökésétől sem kellett tartani, szabadlábra helyezték, hogy elrebehessen menyasszonyának az oltár előtt a holtomiglant.

Egy 17 éves leány gyilkossága.

A Sopron melletti Szent-Mártonból jelenté tudósítunk: Haas Krisztina 17 esztendő leány egy Horváth Mihályne nevű cigányasszonytól bájított kert, amelyvel hűlen kedvese szívet visszahódíthatja. A kuruzsló asszony bájítal helyett azt a tanácsot adta neki, hogy süssön kalácsot, amelynek tésztajába keverje bele elegetett hajanak hamuját s adjon beőle enni a kedvesének. A férfi azonban megtudta a dolgot s szíve még jobban elfordult kedvesétől. A leány elhatározta erre, hogy beseztet áll a cigányasszonyon, aki jót nevetett a leány felsülésén. A napokban megleste Horváthné s mikor a közelebe ért, előrantotta köte nyébe ejtett keset és keresztülvágta a cigányasszony nyakát. Aztán még több késszurast ejtett rajta, amelynek mindegyike föltétlenül halálos volt. A leányt letartóztatták, azonban mindezideig állhatatosan tagadja tettét. A gyilkosság az egész környéken nagy izgatottságot keltett.

Nyilatkozat.

A szolymai és luhi Erzsébet gyógyviz a légzőszervek hurutjainál alkalmazható sikerrel.

Dr. Frischmann Gyula

kórházi főorvos Bpest.

A szolymai ásványviz kitünő üdítő ital a savanykás kerti bókai vegyítve rendkívül kellemes.

Tanügy.

Megtelt!

Budapesti, szeptember 11.

Őnök bizonyára nem olvassák a lapok tanügyi rovatát s a legújabb szenzációt, a beirasok statisztikáját. Valószínűleg szent borzalommal sürrennek el a pályaválasztásról szóló igen keletes és minden mértékben föltűnő vezércikk mellett is. Az iskola

végre is kissé unalmas tárgy és nem kívánhatjuk az iránta való érdeklődést mástól, mint a megszorodott apától, a kinek fia nem kapott helyet és fejvesztetten lőt-fut Ponceziustól Pilátushoz, városi és országgyűlési képviselőhöz.

Valóban, az iskola unalmas tárgy és szíves bocsánatot kérünk, hogy mégis foglalkozunk vele, csak ez egyszer, csak lehető röviden. Néhány apa helyeslőleg fog bólintani, néhány tanító hálásan fog gondolni őszinte szokimondásunkra és néhány félreértés, tévedés, balhit el fog oszlani soraink nyomán. Quid ultra? . . .

A gimnáziumok kapuit döngeli az egész magyar társadalom. Ide kér bebecsátást fia részére minden apa. Itt szoronganak hetvenével egy egy osztályban a boldogtalan fiúk itt tölti le életét verejtékes és mégis csaknem teljesen meddő munkában a tanár. Mi az oka e feltűnő jelenségnek? Miért követelt még gimnáziumot a már meglevő mellé tavaly a hetedik kerület s követel egészen újat Kőbánya és Uj-Pest s nemsokára Erzsébetfalva, Soroksár és Haraszti, Dunapentele és Tápó-Szele Farnos, Algyő és Tóvis?

Ennek csak egyetlen oka lehet. — A föllendült műveltség, az egyetemesség vált tudományosság mai korszakában szomjan eped a társadalom a görög szellem és a római jellem ösméretére! Oly telve vagyunk már a modern műveltség mindennemű áldásával úgy elterjedt a természettudományok, a jogtudományok, a modern népek életének ösmérete, hogy semmi egyéb nekünk nem hiányzik immár, csak az accuations cum infinitive és az ablativus absolutus. — Mert mit ér, ha tudsz francziául, értesz németül, eredetiben olvasod Shakespearét és előtted Liviusz idegen? S mi haszna pompa, kincs, nemzeti vagyonosodás és állami függőség, ha fiad nem pótol görögöt vagy nem forgatja a Xenophon-puskát?

Údv az orszagnak, mely ennyire emelkedett s így megelegült, hogy immáron csak a műveltségnek eme teljes betetőzésére van szüksége.

A tudományok felvirágzanak, az egyén kifejti minden tehetségeit, a kor mehe csak nagyokkal viselés, fejedelem vetélkedik a pórral a szépek imádatában. — Mily öröm élni! Igy ki ltunk fel mi is a renaissance hőseivel . . .

De hisz mindez a legszomorubb, a legsivárabb, a legerköstelenebb hazugság! Ó ne hidd, jámbor olvasó, hogy Kőbánya Horátiusért buzog és Uj-Pest Platon Apollógiájára kíváncsi a görög eredetiben! Ne hidd hogy meg ne családokozzál.

Az 1883. I. törvényezik Magyarország művelődésének, iskoláinak átka. Ez a törvény szól ugyane a minősítésről. Ez a törvény teszi kötelezővé az érettségi vizsgálatot a miniszternek, a számtisztnek, a postásnak és főispánnak.

A jog e klasszikus honában jogvégzettséggel minden lehetsz, nélküle semmi. — A klasszikus műveltség e honában gimnáziummal minden lehetsz, nélküle semmi. Kívánható e egy józan gondolkozású és becsületes apától, hogy fiát már 9-10 éves korában elzárja a miniszterség elől, holott e korban minden gyermek — legalább az elemi iskolák bizonyítványainak tanúsága szerint — legalább is genialis? Ki zerné reálisokába adni a magzatot, ha csak nem kereskedőnek szánta? Ki merné horribile dictu — polgári iskolába adni, ha csak előre meg nem akarja fosztani e földi lét minden varható dicsőségétől?

Igaz: munkás, ép gondlkozású társadalomban még mindig akadnának szülék, kik gyermekeiket eleve, tudatosan és nem kényszerűségből iparosnak vagy kereskedőknek

nevelik, s ennélgyva nem keresik a gimnáziumot. De nálunk e pályára a gyermekeket csakis sok esztendő keserves csalódása, kidobott pénz, elvesztett életkedv és néhány osztály megismélése tereli.

S az állam a maga törvényeivel szentesíti még a gimnáziumok megostromlását. Maga esdíti be a latin iskolába a szülököt, Maga tereli oda mindazokat, kiknek jövendő életpályájukon anyyi közük lesz a latinsághoz, mint a hajduok az érczöntés tudományához. S minő erőszakos, botrányos törvénytelen eszközökkel!

Mikor így szeptember elején a künnrekedt szülék kara elkezdí üvöltését helyért a gyermekeknek, s a szerencsétlen igazgatók kezüket tördelve mutatnak a rogyásig megtelt osztályokra: akkor a felsőbb hatóságok rajuk parancsolnak, hogy vegyenek be még, még, még növendékeket — a végtelenig. — Az 1883. XXX. törvény a középiskoláról szól. Ennek 17. § a világosan kiköti, hogy hatvanhárom fiú egy osztályba föl nem vehető (ez is hallatlan barbarizmus, veszélyes a gyerek egészségére s a tanítás eredményességére egyaránt). És mégis alig van olyan gimnáziumi osztály, mely a törvényes maximumot meg nem haladná létszámával. Ez égbe kiált és nincs ember, ki hathatósan emelné fel szavát e gyalázatos visszaélés ellen.

Sőt ellenkezőleg. Évről-évre nő, dagad a gimnáziumba török száma. Egy veszedelmes, fölizgatott elkaseredett tömeg ostromolja a kapukat s követel helyet a latin műveltség fölkelet otthonában. Nemsokára száz diák ül majd egy teremben, mint az utolsó tanyai iskola poshadt levögő szobájában. A közoktatási miniszterium (triste miniszterium mondja Virgilius) próbál új iskolát felalítani, de a künnhullámzó tömeg étvágyának ez mind kevés. És mi nézzük barbar, keleti nyugalommal ezt a frivol és veszedelmes játékot és mosolygunk rajta: „nini a bolondok hogy török magukat. Ezt a nagy tömeget nem lehet sem erőszakkal, széjjelverni, sem odabent elhelyezni. De éhes léven, ki kell elégíteni. S ehhez nem is kellenének milliók, csak egy — novella. Egy kicsi kis novella, mely módosítja a minősítési törvényt. Isteneim, mennyi kodifikátor van nálunk Lányi Bertalan ő méltóságától Barna Ignác ur ő méltóságán át tekintetes Szladies Károly urig. Ugyan kodifikálják meg ezt a csekélységet“.

Scaurus.

A gazdasági munkások segélypénztára.

— Legújabb beszámoló. —

Mikor az év elején az 1900. XVI. tc. alapján életbe lépett az Országos Gazdas. Munkás és Cselédségpénztár és mikor ez az emberbaráti intézmény megkezdte üdvs működését, mindenfelé igaz örömmel fogadták a magyar gazdasági munkásnak — a föld népének — ezt a leghivebb jóbarrátját.

Az új törvényt csakhamar elnevezték a szegény ember törvényének, mert a józan magyar munkás gyorsan belátta, hogy ezt a törvényt csakis az ő javára alkoták és fölismerete azt is, hogy egyedül ennek a törvénynek köszönheti, hogy most már biztosíthatja magát a felől, hogy elöregedésére, munkaképtelensége idejére, nem kell koldusbotot fognia.

Ez a törvény senkire sem erőszakolja, hogy tagja legyen a segítő pénztárnak. Kinek-kinek kényére hagyja, hogy beirat-

kozik-e vagy nem a segítő pénztárba. A törvényhozás bölcsen járt el, amidőn abból indult ki, hogy akarata ellen senkin sem fog az új törvény segíteni.

A józan magyar munkás saját sorsának maga a kovácsa. Nem szereti a minden áron való gyámkodást. Maga akarja megkülönböztetni a jót a rossztól és most is bebizonyította, hogy szívesen corakozik az egyedül az ő javára életbeléptetett intézmény védszárnyai alá, mert a saját szemével látja, hogy ez az emberbaráti intézmény az ország legtávolibb vidékein is milyen nagy gondnal ápolja és istápolja azokat a gazdasági munkásokat, kik segélyére szorulnak.

A józan magyar munkás igen hamar belátta, hogy a ki tagja a segélypénztárnak, az nyugodtan végezi nehéz munkáját, mert nem gyötri őt az az örökös gond, hogy mi lesz hitvesével, apró gyermekeivel, ha munkabíró karja ellankad és a kasza, kapa kiesik kezéből.

A segélypénztár nyolcz hónapos működése világosan bizonyítja, hogy a föld népét gyakran éri olyan baj, mely őt munkaképtelenné teszi és gyakran fordulnak elő olyan balesetek, melyek a földmives nép családját örökre megfosztják a kenyérkeresettől.

Még csak nyolcz hónapja, hogy a segélypénztár hasznos működését megkezdte és már eme rövid idő alatt 430 földmives jutott abba a szomorú helyzetbe, hogy jótéteményét kénytelen volt igénybe venni. A segélypénztár minden egyes esetben gyorsan gondoskodott a bajba jutott ember gyógykezeléséről és anyagi támogatásáról, hogy betegsége ideje alatt ne legyen kénytelen családjával együtt az irgalom kenyérre tengődni.

A beállott baleset 34 földmivelőt megölt. Mind a 34 esetben a család a legnagyobb nyomorban maradt hátra. A segélypénztár központi igazgatósága sürgősen intézte el az özvegyek kérelmét és minden egyes esetben 400—400 koronát szolgáltatott át a nyomorral küzdő családnak.

A beállott baleset a segélypénztár nyolcz tagját, a megejtett orvosi vizsgálat szerint, mindenkorra munkaképtelenné tett. Ezekben az esetekben a központi igazgatóság szintén a legméltányosabban és a legnagyobb gyorsasággal intézkedett és ma már mind a nyolcz munkaképtelenné vált tag élete fogytáig részesül a törvény által előírt támogatásban.

Ezek a számok világosan beszélnek és egytől-egyig hirdetik ennek az emberbaráti intézménynek szükségességét.

Világosan látható ezekből a számokból, hogy a segélypénztár rövid fennállása óta is már sok szerencsétlen embert mentett meg a koldusbottól és számos özvegyet mentett meg a kétségbeeséstől.

Az emberbaráti intézmény üdvös működése bizonyítja az oka annak, hogy a segélypénztár tagjainak száma olyan gyorsan emelkedik. Mert eltekintve attól, hogy az 1900. XVI. t. c. 8. §-a alapján a gazdák által kötelezőleg biztosított családok száma 500,000, a segélypénztárba beiratkozott rendes és rendkívüli tagok száma is már jóval túlhaladta a 12,000 et.

A segélypénztár igazi emberbaráti működése buzdította bizonyítván arra a főpásztorokat, főrendeket, nagybirtokosokat, intézeteket, a vármegyéket és közsegeket, hogy olyan nagy számban csoportosuljanak a segélypénztár alapító tagjai sorába. És bizonyítván ez az oka annak is, hogy a rövid nyolcz hónap alatt beiratkozott 850 alapító tag 150,000 koronával gyarapította azt a vagyont, melynek egyedül az a hivatása, hogy a föld népét támogassa, istápolja.

CSARNOK.

Nagy Napoleon császár katonája.

(Eckmann-Chatriantól.)

Fordította: Ifjabb Méricz Pál. 41.

Mi is védekeztünk a szuronyral. Ordítva szurkáltuk a burkust, ők pedig pszolylyal is lövöldöztek reánk. Iszonyu zavarodás volt ez. Czebede, Pintó sergeant, meg valami huszan összetartottunk. Soha el nem felejttem ezt a sok halvány, indultatos arcot. Meg a mint lovak nyereztve taposták a holtakat, sebesülteket. Aztán ez az összevissza való lármá. Az egyik németül, a másik francziául karomkodott.

— Schweinepelce! a németek ezt kiáltották reánk.

— Az öreg Pintó sergeant pedig minket iztatott:

— Csak bátran fiam! Csak bátran gyermekek!

Fogalmam sem volt róla, hogy birunk ki szabadulni ebből a kavargásból. Holott a füstben a lövöldözések, vagdalódzások között ide s oda fukostunk, Emlékezem Czebedére is, egyszer csak reám kiáltott:

— Gyere ide hé! ide gyere!

És hogy végül egy meredélyes mezőségen szedelődztünk össze, egy négyszög hata mögött, amely még helyt állott. A százból heten vagy nyolczan menekültünk ide, de velünk volt Pintó sergeant is.

Mintha csak a vágóhídról jöttünk volna, olyan véresek voltunk.

— A fegyvert meglőteni, szolt a sergeant.

Csak most töltés közben láttam, hogy kicsoda véres volt a szuronyom, kicsoda véres és haj, szőr is tapadt a hegyére. Tehát vad dühömben én is iszonyuan szurhattam, mészárolhattam az ellenséget.

Az öreg Pintó tisztázta a helyzetet. Így magyarázta:

— Az ezred feloszlott... Ezek a gaz poroszok lekaszabolták az ezred felét. Később még összetalálkozhatunk a megmaradt csapatokkal. E perczben azonban az a főteendőnk, hogy gátoljuk meg az ellenségnek a faluba való bevonulását... Sorba! Balra át! Előre — indulj!

A meredélyes, lépcsőzetszerű domboldalon leereszkedvén, elértük a kis-görscheni kertekalját. És behatoltunk az egyik házba. Pintó sergeant a mezőségre nyíló ajtót eltorlaszolta. A nagy konyhaasztalt tisztaította elébe. Az első ajtót pedig meg hagyta kimenő ajtóknak.

Aztán a lépcsőn felmáztunk az első emeletre. Meglehetősen nagy szoba volt. Két ablaka a falu felé nyílt, másik két ablaka a puskapor füsttől beborított magaslat felé, ahol még egyre ropogott a kézi fegyver, de dörgött az ágyú is. A szoba hátterét alkovni képezte, ágygyal, bölcsővel volt butorozva. A h z lakói valószínűleg a csata kezdetekor menekülhettek el. Mintegy álom úgy tűnik szemeink elé a kép. A hűsleges házi kuttyát otthon felejtették. Fehér bundás kutyácska volt és a függöny mögül fülét hegyezve ügyelt reánk. A szeméi csillogtak és a fogát viczorrigatta.

A sergeant mindjárt kinyitotta az ablakot. Czélba fogta a fegyvert. Mert az utcán két vagy három porosz huszár cserkészett befelé. Czebede és mi többiek szinte készen tartottuk a fegyvert. És az öreg háta megül ügyeltünk kifelé. A magaslaton

az a négyszög még mindig helyt állott. És még ezen ötszáz, hatszáz lépés távolságból is meglehetősen ügyelni, hogy a legjobb rendben húzódik hátrafelé, pedig mind a négy oldalról erősen környékezte az elszánt csapatot az ellenséges lovasság. De ezeket időnként elriasztották a biztos, higgadt csapatössztüzeikkel. És még a puskapor füstön keresztül is kimagaslott a négyszög közepéről az ezredes hatalmas alakja. Még sértellenül ült a lován és villogtatta a kivont kardját. Mellette lobogott a golyótépett zászló is, oly rongyos volt már, hogy foszlányokban csüngött alá a rudról.

Amarrébb balról az utkanyarulatnál ellenséges hadoszlop törtetett elő. Ez az oszlop a falubejárót akarta előtűnk elzárni, mert a szétriasztott, szétugrasztott katonák még mindig százával sereglettek a faluba. Minden oldalról jöttek a menekülők. Az egyik rész futva jött. Minden ötven-ötven lépésről vissza-vissza fordultak és úgy lötték az előnyomuló ellenséget. Mások azonban csak úgy vonszolták magukat, a szegény sebesültek, akik buvóhelyet kerestek a gyilkos zürzavarból. A többi menekülő czimboráink is a házakba húzódtak be. És mivel az ellenséges hadoszlop egyre közelebb nőtt a faluhoz, hát megkezdtek a gyors tüzelést. Az ablakokból lövöldöztek reájok. Ez a heves, gyilkos tűz meggátolta az előnyomulásukat. Megállottak. A nyíval inkább is, mert akkorra már minékünk is segítségünk érkezett. Ugyanis a jobboldali magaslatokon ekkor kezdtek felvonni a Marchand és Brenier hadosztályok, amelyeket a mokszvai herezeg parancsolt a segítségünkre.

Amint később megtudtuk, Ney marsall szintén elindult a császár után Lipsésbe, azonban a nagy ágyuzásra visszafordult.

Szerencsétlenségükre a hadd el hadd újra kezdődött. Mert a poroszok, ami retírálásunk miatt vérszemet kapván, most már Kalából is kiakartak bennünket verni. Ujabb erősítések is érkeztek. Ekkor egyszerű katonák létesítve mindjárt beláttam, hogy a császárunk bármily nagy hadvezér is, de ezuttal elvétette a huzást. Mert míg ő Lipsés felé terjeszkedett ki, addig több mint százezer főnyi ellenség meglepte a sereget.

Mi a Brenier hadosztálytól fedve szedelődözni kezdtünk. Hanem újabb veszedelem szakadt reánk. A régi porosz várda tizenötszáz katonája rohamlépésben támadt a magaslatra. Diadalmasan törtettek előre. A mi elesett czimboráink csökőjét diadaljelként szurták fel a szuronyra. És úgy nyujtogatták felénk. Egyidejűleg balról Kis-Görschen és Starzedel közt felujult a küzdelem. Az a nagy tömeg orosz lovas, melyet ma reggel Grunabachon tul láttunk, most beakart bennünket keríteni, hanem eközben a mi fedezésünkre is történt intézkedés. Megérkezett a hatodik hadtest. A tengerpart környéki ezredek, úgy megállították a helyüket, mint a faragott kőfal. Pedig a rónaságon a sisak, a páncél a lándzsa megszámlálhatatlan tömegben csillogott.

Mi pedig egyre hátrafelé húzódtunk, miközben Ney marsall villámsebesen elvágatott az arcvonal előtt. A legsebesebb vágásban hajszolta a lovát, vele együtt robbogott a törzskar is.

Még soha nem láttam ilyen arcot. A szeme, mint a parázs, úgy ragyogott, az arca pedig reszketett a nagy haragtól! Egy percz nem sok, hogy keresztül vágatott az egész arcvonal előtt és a mi hadoszlopunk élén állott meg. Aztán valami leirhatatlan erő fogta el a szívünket és ahelyett hogy retiráltunk volna, megindultunk mindnyájan a marsall után. Most már mi marsoltunk a poroszok ellen.

Folyt. köv.

Nyíltér.**Uj fogorvosi műterem,**

Bethlen utca 54. sz. fogorvosi műtermet nyitottam. hol arany, ezüst, porcellán stb. töméseket, valamint technikai munkákat is végezek (egyes fogbetétek, gyökerekbe csapfogak, egész fogsor stb.)

Fogadok naponta d. e. 10—12-ig, d. u. 3—5-ig,

Dr. Winkler Jenő

egyetemes orvostudor fogorvos

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkkel szedett minden szó 4 fillér.

Ügyes ügynökök kik kiterjedt ismeretséggel bírnak, privát vevőkhöz kerestetnek. Ajánlatok K. E. 4367 sz. a. Rudolf Mosse Wien intézendők.

Szép bajusz nyerhető rövid időn a híres „Hajauságpedrő” használata által. Egydoboz 40 fillér. Kapható Debreczenben **Toth Béla** gyógyszerárban, valamint a készítő **Grósz Nagy Ferencz** gyógyszerésznel H. Szoboszlón.

Ebesi ártézi víz a legjobb legegészségesebb üdítő ital. Kapható minden fűszerüzletben, kávéházak és vendéglőkben. Főraktár: Piac-u. 7. sz.

Kossuth-u. 42 számú új emeletes ház jutányos áron eladó, esetleg egy kisebb ház vagy földbirtokkal cserélhető.

Végrehajtót keres 20.000 (husz ezer) korona hátrány behajtására a p. ladányi ref. egyház. Zálogolás, lefoglalt tárgyak összehordása, elárverezése szept. 20-tól kezdődő 6 hét alatt fogatosítandó. Fizetése 400 kor. Ajánlkozások a ref. jelkészi hivatalhoz küldendők.

Uj boros hordók I. rendű készítmény, minden nagyságban megrendelhetők Debreczeni Lajos hentes üzletében Verböcy utca 8.

Egy csinos uri lakás 3 szoba előszoba, konyha és hozzá tartozó helyiségekkel Csokonai u. 5 sz. a, kiadó. — Értekezhetni a tulajdonossal.

Kiadó nagy garcon lakás külön udvarral, fűskamara padlás és pincze helyiséggel, esetleg 2 lakásnak is beosztható. Értekezhetni Hajó u. 2 sz. Molnár Albert tulajdonossal.

20 kr.
egy kiló finom
csemege szőlő
3—4 kilós kosarakban

Szabó Lajos fiai ezégnél.
Debreczen, Tisza palota.

Miután a **hegyaljai szőlők** is, bő szüretet ígérnek,

KICSINKÓ ANTAL,

ottani nagy bortermelő elhatározta, hogy régebbi

asszu és szomorodni borait a debreczeni piacon forgalomba hozza.

Kinek tehát igazán jó és valódi **szomorodni és tokaji asszura** szüksége van, forduljon

Kontsek Géza

fűszer- és borkereskedőhöz

Kossuth-utca.

Butorok

saját gyártmány, solid kivitelben, a legegyszerűbbtől a legfinomabbig mindenféle stílusban, legelőnyösebben beszerezhető

Lamberger és Társa

butorgyárosoknál

Üzlethelyiség: **Debreczen, Piac-u. 71.** Gyárhelyiség: **Szalka-u. 5.**

Gyárunkban mindennemű

butorok megrendelésre rajz és tervek szerint elfogadtatnak.

Gyors és pontos kiszolgálást biztosítatik.

Van szerencsénk a n. é. közönséget értesíteni, hogy raktárunk

női divat osztályát

az őszi-téli idényre a legújabb

Szines és fekete selyem Gyapju női ruhaszövet Flanell, mosó velenz Téli kendő, sál Ruhadiszek és bélésárakkal

dusan felszereltük.

A Kunz József és Társa cégtől átvett árukat pedig

rendkívüli jutányos áron

árusítjuk ki.

Kiváló tisztelettel

Donogán és Somossy

Kunz József és társa utódai.

12151.

1901.

Árverési hirdetmény.

A homokkerti gyermekmenháznál levő [Kornhoffer] 1100. □ ölnyi szőlőnek függő termése **1901. é. szept. hó 18-án d. e. 9 órakor** a városháza nagytermében 160 koronán kezdendő kikiáltási áron felül a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett nyilvános árverésen eladatni fog.

Árverelni kívánók 20 kor. bánatpénzt tartoznak letenni a kiadottság kezéhez, vevő pedig bánatpénzét különben elvesztés terhe mellett a teljes vételárra kiegészíteni tartozik.

A függő termés minősége és mennyiségéért eladó város nem szavatol s vevőnek azt a vételár lefizetése után rendelkezésére bocsátja.

Utóajánlat nem fogadtatik el.

Kelt Debreczen, 1901. szept. 10.

A városi tanács.

Artézi és szivattyus kutak

furására községek, gyárak, gazdaságok és magányosok részére jutányos feltételek mellett ajánlkozok

Guró Lőrincz

kuturómester és vállalkozó, ki 15 év lefolyása alatt 200-nál több sikerült furtkutat létesített. Megrendelések címre: **Debreczen, Varga-u. 20 sz.** intézendők.

Ruhamosó-gépek gyára

Krauss és Társa Bécs,

XVIII., Währingergürtel 53. sz.

A legnagyobb és legrégebbi gyár e szakmában Ausztria-Magyarországban, elvállal teljes **mosóda** berendezéseket és szállít felelősség mellett a legszolidabb kivitelben.

Gőz mosógépet elismert legjobb rendszerűt, kézi vagy gőzerőre 28 frttól feljebb 2000 frtig.

Centrifugal (körforgó) mosógépet, zajtalan, kézi és gőzerőre 140 frttól feljebb.

A legjobb **ruhafacsaró-gépet** minden nagyságban 14 frttól feljebb.

Mangorló gépet legjobb szerkezettel 28 frttól feljebb.

Vasaló gépet 85 frttól feljebb.

Kimerítő árjegyzékeket kívánatra ingyen és kérésre.